

Widłaki w DPN - rośliny pod ochroną...

Dzięki dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie dokonaliśmy m.in. oceny stanu zachowania widłaków na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego.

Widłaki to niepozorne rośliny zielne, ale w przeszłości przypominały współczesne drzewa. Widłaki stanowią najstarszą przetrwałą do dzisiejszego dnia linię rozwojową roślin naczyniowych.

Ponad 300 milionów lat dominowały na Ziemi. Dzięki gorącemu i wilgotnemu klimatowi oraz atmosferze bogatej w dwutlenek węgla, nastąpił ich bujny rozwój. Przeważały wtedy lasy bagienne złożone z ogromnych, blisko 40 metrowych widłaków, niewiele niższych skrzypów i paproci drzewiastych. Lasy te dały początek dzisiejszym pokładom węgla kamiennego. Czasem w odłamkach węgla można znaleźć odciski tych prehistorycznych roślin.

Pod koniec karbonu (karbon: 359-299 mln lat temu) doszło do zanikania takich lasów.

Z czasem drzewiaste widłaki przekształciły się w rośliny w niczym nie przypominające swoich przodków. Miejsce potężnych okazów zajęły podobne do tych, które spotkać można w lasach Drawieńskiego Parku Narodowego.

I tu zaczyna się nasz historia...

W Drawieńskim Parku Narodowym potwierdzono występowanie trzech gatunków: widłak jałowcowaty, goździsty i spłaszczony zwany też widliczem. Są to rośliny runa leśnego. Mimo, że posiadają niewielkie rozmiary, to trudno nie zwrócić na nie uwagi. Często mylone są z mchami choć z botanicznego punktu widzenia należą nie do mszaków lecz do tzw. paprotników (*).

Każdy z widłaków ma swoje ulubione środowisko, w którym rośnie mu się najlepiej. Widłaka goździstego i widlicza będziemy szukać w suchych borach sosnowych i mieszanych, zaroślach, na wrzosowiskach. Widłaka jałowcowatego zobaczymy w runie brzezin bagiennych oraz na skraju torfowisk.

Widłaki nie wytwarzają nasion. Rozmnażają się poprzez podział całej rośliny lub poprzez zarodniki. Na niektórych łodygach wytwarzają się od lipca do września tzw. kłoski zarodnionośne, w których mieszczą się bardzo drobne, żółtawe zarodniki.

Widłaki wytwarzają wprawdzie olbrzymie ilości zarodników, ale rozwój rośliny z zarodnika trwa zwykle kilkanaście lat. W ciągu tak długiego czasu przeważająca część zarodników ginie. Jest to jeden z powodów dla którego widłaki są coraz rzadsze i znajdują się pod ochroną.

Monitoring widłaków przeprowadzony na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego w 2023 r. porównano z wynikami z 2016 i 2020 r.

Badania wykazały, że populacje tych roślin są stabilne. Wynika to z dojrzałości borów, które te gatunki zasiedlają, braku zagrożeń utraty siedliska, braku zagrożeń antropogenicznych (spowodowanych działalnością człowieka) oraz braku ekstremalnych zjawisk pogodowych. Jednak pogarszające się prognozy klimatyczne (m.in. brak opadów, wzrost temperatury i susze hydrologiczne) mogą w przyszłości oddziaływać na badane gatunki.

W 2023 r. monitorowano nie tylko widłaki ale również florę borową (m.in. gruszycki, zimozioła północnego i pomocnika baldaszkowatego), siedliska Natura 2000 o charakterze łąkowym oraz florę kserotermiczną na Tragankowym Urwisku nad Drawą. Dokonano również oceny skuteczności dotychczasowej ochrony.

Wykonanie monitoringu i raportu z zadania „Monitoring siedlisk Natura 2000, flory borowej i kserotermicznej” dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, www.wfos.szczecin.pl (nr umowy 2023D2174K).

*paprotniki to: paprocie, widłaki i skrzypy

Tekst i foto Ewa Wnuk Gławdel (Sekcja Monitoringu DPN)

**Dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
w ramach Programu **OCHRONA PRZYRODY****

Lipiec 2023 r.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W SZCZECINIE

Data wydruku: 05.07.2024 23:44:53

Adres URL: <http://dpn.pl/aktualnosci/973-widlaki-w-dpn---rosliny-pod-ochrona-.html>